

ชื่อหน่วยงาน สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
	ชื่อตัวชี้วัดที่ ๓.๓๒ ร้อยละความสำเร็จของหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข

๑. วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อจัดทำแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข

๒. ขอบเขต (Scope)

แสดงกระบวนการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

๓. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

หน่วยงานภาคการสาธารณสุข หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งส่วนกลางทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และจังหวัด ประกอบด้วย

- ๑) กรมอนามัย (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม)
- ๒) ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒
- ๓) สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง
- ๔) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- ๕) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
- ๖) โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ๗) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สถานการณ์ฉุกเฉิน และสาธารณสุข หมายถึง เหตุการณ์ฉุกเฉิน ภัยพิบัติทางธรรมชาติและจากกิจกรรมหรืออุบัติเหตุ โดยผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นวงกว้าง เช่น อุทกภัย ภัยร้อน ภัยแล้ง ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ไฟไหม้บ่อขยะ สารเคมีรั่วไหล โรงงานสารเคมีระเบิด น้ำมันรั่วไหลในทะเล เป็นต้น โดยเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และสภาพแวดล้อม

ความสำเร็จของหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข ประเมินตามเกณฑ์ ABCD ประกอบด้วย

- ๑) **A: Action Plan** พิจารณาการประเมินผล ดังนี้
 - มีแผนเผชิญเหตุ แผนปฏิบัติการ และการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน รองรับกรณีสาธารณสุข โดยให้แจ้งเวียนแผนฯ ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทราบ
 - มีกระบวนการซ้อมแผนเผชิญเหตุ หรือแผน BCP ของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และมีหลักฐานการซ้อมแผนที่ชัดเจน
- ๒) **B: Building Capacity**
 - เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผ่านการอบรมหรือเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการสาธารณสุข หรือการจัดการสุขภาพกรณีสาธารณสุขและภัยสุขภาพ อาจเป็นการจัดการหน่วยงานภายใน หรือหน่วยงานภายนอก หรือ ระบบออนไลน์ โดยมีหลักฐานการเข้าอบรม หรือใบประกาศนียบัตร (ถ้ามี)

๓) C: Command & Operation

- มีโครงสร้างการบัญชาการ กลไกการบริหารจัดการกรณีสาธารณภัย ภัยพิบัติ และภัยสุขภาพที่ชัดเจน
- มีการแต่งตั้ง มอบหมายทีมงานหรือคณะกรรมการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามโครงสร้างการบัญชาการ พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติการรองรับสาธารณภัย ภัยพิบัติ และภัยสุขภาพ
- มีการสื่อสารสร้างการรับรู้ สื่อสารสาธารณะ สื่อสารความเสี่ยง หรือเตือนภัยฉุกเฉิน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ

๔) D: Data base

- มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ประสบภัยซ้ำซากของจังหวัด โดยมีการเผยแพร่ สื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เว็บบอร์ด เป็นต้น
- มีข้อมูลสุขภาพระดับจังหวัด โดยเน้นข้อมูลภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการเกิดสาธารณภัย ภัยพิบัติ หรือภัยสุขภาพในพื้นที่ สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงในพื้นที่
- มีฐานข้อมูลการเตรียมความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมี ชุดตรวจต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหน่วยงาน เพื่อใช้สำหรับการสนับสนุนการดำเนินงานกรณีสาธารณภัย ภัยพิบัติ และภัยสุขภาพ เช่น จำนวนคลอรีนผง จำนวนหยดทิพย์ ชุดตรวจคลอรีนตกค้างในน้ำ ชุดตรวจการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เป็นต้น

๔. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๔.๑) กระทรวง/เขต/กรมอนามัย (หน่วยงานส่วนกลาง)

- วางแผนและกำหนดมาตรการในการพัฒนางานหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัย
- ศึกษา และพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานและเกณฑ์การพัฒนาหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัย
- ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและเกณฑ์ฯ กับศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ สถาบันพัฒนาสุขภาพภาคเขตเมืองและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- สนับสนุนชุดความรู้ แนวทางปฏิบัติ และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
- เยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัย
- กำกับ ติดตาม รายงานและสรุปผลการดำเนินงาน
- พัฒนาข้อเสนอการขับเคลื่อนนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อต่อยอดการพัฒนา

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

๕.๑ แผนภูมิการทำงานขับเคลื่อนตัวชี้วัด ๓.๓๒ ร้อยละความสำเร็จของหน่วยงานภาคการสาธารณสุข ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข (หน่วยงานส่วนกลาง กรมอนามัย)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียด	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
๑		- มอบหมายบุคลากรในกลุ่มงาน	ต.ค. ๖๕	กลุ่มพัฒนา อนามัย สิ่งแวดล้อม รองรับภาวะ ฉุกเฉินทาง สาธารณสุข	-
๒		- จัดทำแนวทางการดำเนินงานและเกณฑ์การพัฒนาหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข - จัดทำคู่มือหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข - จัดทำช่องทางการรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ Google form - จัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด	ต.ค.- พ.ย. ๖๕	สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม และหน่วยงาน ที่ Joint KPI	- แบบฟอร์มจัดทำ รายละเอียดตัวชี้วัด - แนวทางการ ดำเนินงานและเกณฑ์ การพัฒนาหน่วยงาน ภาคการสาธารณสุข ดำเนินงานส่งเสริม สุขภาพและอนามัย สิ่งแวดล้อมใน สถานการณ์ฉุกเฉินและ สาธารณสุข
๓		จัดทำ SOP เพื่อสื่อสารความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน	ต.ค - พ.ย. ๖๕	สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่ Joint KPI	- SOP กระบวนการ ดำเนินงาน
๔		- จัดประชุมชี้แจงแนวทางดำเนินงานให้กับศูนย์อนามัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	ต.ค.-ธ.ค. ๖๕ (ไตรมาส ๑)	สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม	-
๕		- ประสานและขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณสุข - ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพความรู้วิชาการ ปรับปรุงและยกระดับแนวทางการดำเนินงานฯ - พัฒนาหลักสูตรเพิ่มขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ - พัฒนา ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผล	ต.ค. ๖๕ - ก.ย. ๖๖ (ไตรมาส ๑ - ๔)	สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม	แผนงานและกิจกรรม

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียด	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
๖		<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามและรวบรวม การรายงานผลการประเมินของศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - รายงานข้อมูลตามตัวชี้วัดตามกำหนด 	ต.ค. ๖๕ - ก.ย. ๖๖ (ไตรมาส ๑ - ๔)	<ul style="list-style-type: none"> กลุ่มพัฒนาอนามัย สิ่งแวดล้อม รองรับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข/ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบฟอร์มรายงานแผนปฏิบัติการตามโครงการสำคัญ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ... - แบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด
๗		<ul style="list-style-type: none"> - สรุปรายงานผลการดำเนินงาน - จัดกิจกรรม/ประชุม/สัมมนา/เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	ก.ค. - ก.ย. ๖๖ (ไตรมาส ๔)	<ul style="list-style-type: none"> กลุ่มพัฒนาอนามัย สิ่งแวดล้อม รองรับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข/ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบรายงานผลการประเมิน - แบบรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด